

Miluješ mne?

Zdeněk Žamboch

Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky!“ Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Buď pastýřem mých ovcí!“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce! Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech dodal: „Následuj mne!“ Jan 21,15-19

Milé sestry, milí bratři

Billy Graham kdysi řekl větu, která se dotýká samotného jádra evangelia: „**Boží odpuštění vymazává celou naši minulost a dovoluje nám vstoupit do země nových začátků.**“ Země nových začátků. To zní nádherně. Ale abychom do této země mohli vejít, musíme často nejprve projít krajinou vlastního selhání, výčitek a bolesti. A ten náš dnešní biblický příběh je právě o tom.

Zachycuje situaci, kdy se Ježíš po svém vzkříšení zjevuje učedníkům na břehu Galilejského, nebo jak píše Jan, Tiberiadského jezera. Učedníci jdou lovit ryby, nic nechytí a když se vrací ke břehu, uvidí tam postavu, kterou nejprve v ranním šeru nepoznají. Dotyčný jim radí, aby ještě jednou hodili síť na pravou stranu lodi a když poslechnou, najednou mají síť plnou ryb. A v tu chvíli poznávají že ta nezřetelná postava je Ježíš, Petr na nic nečeká a brodí se vodou ke břehu. Sedí pak společně u ohně, pojí rybu a chléb, který jim Ježíš dává, ale zdá se, že se to všechno odehrává v tichu, učedníci nemají odvahu se na nic zeptat. A zvlášť pro Petra to muselo být těžké, protože nemůže nemyslet na podobnou scénu před několika dny, kdy se ohříval u podobného ohně na nádvoří veleknězova domu a když se ho lidé ptali, jestli patří k Ježíši, třikrát odpověděl, že ho nezná. Zapřel ho. A kohoutí zakokrhání mu ještě teď zní v uších.

Nakonec ale Ježíš ticho u ohně přeruší.

1. Uzdravení skrze odpuštění

Ptá se Petra třikrát: Šimone, synu Janův, miluješ mne? Pro každé zapření jednou. Ježíš se ho neptá proto, aby ho vytrestal výčitkami nebo dorazil, ale aby ho uzdravil. Netváří se, že se vlastně nic nestalo. Neříká ani: „Petře, netrap se, byla to tehdy vypjatá chvíle, nemám ti to za zlé, pusť to z hlavy.“ To by nebylo uzdravení, ale zametení problému pod koberec. Uzdravení znamená, že je potřeba si uvědomit co se stalo, přiznat si, že to bylo selhání a vyznat ho před Bohem. Činit pokání. V tom příběhu je trochu skryté, Šimon výslovně nevyznává svůj hřích, ale z jeho postoje a slov vidíme, že si svoje selhání uvědomuje.

Něco podobného se odehrálo na počátku padesátých let v rumunském vězení, kde byl pro svoji víru uvězněný Richard Wurmbrand. Jednoho dne do jeho cely přivlekli nového vězně, který byl v takovém stavu, že nebyl schopen se držet na nohách. Wurmbrand ho poznal. Byl to bývalý šéf tajné policie, který před lety osobně zatýkal křesťany, organizoval jejich mučení a nesl přímou vinu na utrpení mnoha lidí, včetně rodiny samotného Wurmbranda. Nakonec se ale sám stal obětí režimu.

Trpěl bolestí a dolehly na něho těžké výčitky svědomí. Věděl, že umírá, a bál se toho, co přijde po smrti. Jednu noc začal v zoufalství křičet: „Jsem ztracený! Kdo mě zachrání? Tolik jsem ubližoval! Bůh mi nikdy neodpustí!“

I když Wurmbrand byl sám vážně nemocný a oslabený, sedl si k němu, vzal ho za ruku a řekl mu: „Já jsem pastor, kterého jste pronásledoval. Moje žena i přátelé kvůli lidem, jako jste vy, trpěli. Ale já vám z celého srdce odpouštím. A jestliže vám dokáže odpustit obyčejný člověk, kterým jste pohrdal, oč více vám odpustí Kristus, který za vás zemřel?“ Mluvil s ním o Boží lásce, která nemá hranice. Bývalý velitel tajné policie v náručí své vlastní oběti plakal a vyznával své hříchy. Předtím, než o několik dní později vydechl naposledy, prožil hluboké vnitřní uzdravení. Podle Wurmbrandova svědectví neumíral v hrůze a zoufalství, ale s hlubokým vnitřním pokojem a smířením s Bohem.

Svědectví o odpuštění a lidské proměně. V tomto rozhovoru nebyl uzdraven jen umírající komunista, který našel pokoj s Bohem. Uzdraven byl i Wurmbrand, který dokázal odpustit svému bývalému nepříteli. Petr byl na nejlepší cestě k tomu, aby zahodil roky prožité s Ježíšem. Vrací se ke své původní obživě a pravděpodobně by u ní už zůstal. Ježíš ho ale vede k pokání, odpouští mu a uzdravuje, aby mohl začít znovu a být tím učedníkem, který bude skutečným pastýřem Božího stáda.

2. Lidská slabost není Bohu na překážku.

Když se Ježíš zeptá potřeť, Petra to zarmoutí a odpovídá: „**Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.**“ Před časem si byl jistý svojí vírou a tvrdil: „**I kdyby tě všichni opustili, já tě nikdy neopustím. I kdybych měl s tebou umřít, nezapřu tě!**“ Ted' už mluví jinak: Ty vidíš do mého vnitra lépe než já sám. Ty znáš mé srdce. Viděl jsi moji zbabělost, viděl jsi moje slzy, viděl jsi moji zradu, a přesto – ty víš, že hluboko uvnitř tě toužím milovat.“ Ted' už si uvědomuje svoji nedokonalost a slabost. A co mu na to říká Ježíš? Pas mé ovce. Pas mé beránky. Buď pastýřem mého stáda. To je důležitý moment, protože nám říká, že Bůh od nás nečeká dokonalost, ale upřímnost.

Petrovy odpovědi ukazují ještě něco dalšího. Když se ho Ježíš ptá na jeho vztah k němu, postupně jakoby snižoval laťku. Nejprve se ptá, jestli ho Petr miluje víc než ostatní, potom se ptá už jenom jestli ho miluje, a nakonec jestli ho má rád. V prvních dvou otázkách používá slovo **agapé**, které označuje dokonalou, obětující se lásku. Je to láska, která dává všechno a nic nečeká zpět. Potreť se ptá na lásku, pro kterou je v řečtině slovo **fileo**, které znamená lásku přátelskou, bratrskou, lidskou náklonnost. A když Petr odpovídá, pokaždé použije slovo **fileo**. „Pane, mám tě rád, chci být tvůj přítel.“ Po tom všem, se už neodvažují tvrdit, že tě miluji tou dokonalou, božskou láskou agapé.“

Jeho selhání ho přivedlo ke hluboké pokoře. A později sám toto svoje poznání píše křesťanům ve své epištole: „**Všichni se oblečte v pokoru jeden vůči druhému, neboť 'Bůh se staví proti pyšným, ale pokorným dává milost'.** Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas.“ (1.Petr 5:5-6)

V duchovním světě je láska a pokora důležitější než autorita nebo síla. Ježíš se neptá: Jsi dostatečně vzdělaný? Jsi bez hříchu? Ale: Miluješ mne? Uvědomuješ si, že jsi slabý? Že nejsi dokonalý? OK, pak jsi připravený k tomu, abych tě mohl použít a abys mohl sloužit druhým.

3. Co znamená milovat Ježíše?

a) Milovat Ježíše znamená zachovávat jeho přikázání a slova: Ježíš říká: „**Milujete-li mě, budete zachovávat má přikázání**“ (Jan 14,15). Milovat Ježíše tedy znamená aktivně uvádět jeho učení do každodenního života. Na jiném místě to přirovnává ke stavbě domu na skále – moudrý člověk je

ten, kdo Ježíšova slova nejen **slyší, ale také podle nich jedná(Matouš 7,24)**. Znamená to aktivně hledat pravdu, zastávat se spravedlnosti a odpouštět těm, kteří nám ublížili. Zachovávání Ježíšových slov nevede k nesvobodě. Naopak, Ježíš říká: „**Zůstanete-li v mém slovu... poznáte pravdu a pravda vás osvobodí**“ (Jan 8,31-32). Boží vůle není omezujícím břemenem, ale „návodem na život“, který člověka chrání před destruktivním jednáním a přináší mu **vnitřní pokoj a trvalou radost**.

b) Milovat Ježíše znamená milovat bratra. Jan píše: „**Řekne-li někdo: ‚Já miluji Boha,‘ a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí. Máme tedy od něj toto přikázání: Kdo miluje Boha, ať miluje i svého bratra.**“ (Jan 4,20-21)

Kolem roku 310 n. l. postihla Římskou říši epidemie moru doprovázená hladomorem. Lidé utíkali z měst. Pohané opouštěli své vlastní nemocné příbuzné, vyhazovali polomrtvé na ulice, aby se sami nenakazili, a nechávali mrtvá těla nepohřbená. V té době však římský císař Maximinus Daia, který byl tvrdým pronásledovatelem křesťanů, zaznamenal něco nečekaného. Křesťané neutekli. Místo toho se spojili, začali organizovat pomoc a dělili se o poslední zbytky jídla. Nejvíce ho ale překvapilo, že křesťané pečovali nejen o své vlastní bratry a sestry ve víře, ale také o pohany, kteří je ještě před pár měsíci udávali a posílali na smrt. Pohřbívali mrtvé nepřátele a krmili hladové. Ve svém oficiálním dopise musel neochotně přiznat, že „křesťané prokázali svou zbožnost a lidskost svými skutky... a jejich postoj donutil pohany oslavovat Boha křesťanů“.

O několik desetiletí později jiný císař, Julián Apostata, nešťastně zvolal: „Ti bezbožní Galilejci (křesťané) nežijí jen své chudé, ale i naše!“

Pán Ježíš říká: **Po lásce, po lásce ke mně a po lásce jeden k druhému pozná tento svět, že jste moji učedníci.**

c) Milovat Ježíše znamená budovat vztah k němu skrze modlitbu a čas. Láska vyžaduje blízkost. Milovat Ježíše znamená trávit s ním čas v modlitbě, otevírat mu své srdce a mluvit s ním. Tak se buduje vztah.

Stojí za to si připomenout něco z historie Moravských bratří v Ochránově. Do Ochránova přicházeli v 18. století křesťané pronásledovaní pro svoji víru. V roce 1727 prožili duchovní probuzení a uvědomili si, že pokud má jejich společenství a misie přežít, potřebují neustálé, hluboké spojení s Ježíšem. Hrabě Zinzendorf tehdy inspiroval sbor k radikálnímu kroku. Na základě starozákonního verše „**Oheň na oltáři bude stále hořet, nesmí vyhasnout**“ (Lev. 6,5) zahájili nepřetržitý modlitební řetěz. Členové sboru se rozdělili do dvojic a střídali se po hodinách v modlitební místnosti. Tento neustálý rozhovor s Ježíšem **trval nepřetržitě 100 let**.

Přineslo to veliké ovoce. Měli lásku k lidem a touhu sdílet s nimi evangelium, a to doslova za každou cenu. Moravští bratři se stali prvními protestantskými misionáři moderní doby. Odcházeli na ta nejhorší místa světa – mezi malomocné, domorodé kmeny a otroky. Jedním z nejznámějších příběhů je cesta dvou mladých mužů, **Johanna Leonarda Dobera a Davida Nitschmanna**, v roce 1732. Chtěli kázat evangelium černošským otrokům na ostrově Svatý Tomáš v Karibiku. Bylo jim však řečeno, že majitel plantáží je k otrokům nikdy nepustí, pokud sami nebudou otroky. A tak se rozhodli prodat sami sebe do otroctví, aby mohli žít a pracovat spolu s těmito lidmi a sdílet s nimi Kristovu lásku. Když loď vyplouvala z přístavu, a na břehu zůstali jejich plačící přátelé, tito dva mladíci zvedli ruce a loučili se s nimi zvoláním, které se stalo mottem misijního úsilí Moravských bratří: „**Kéž Beránek, který byl zabit, obdrží odměnu za své utrpení!**“

Oni neodcházeli z fanatismu, ale z hluboké, osobní a promodlené lásky k Ježíši. Vnímali, že Ježíš za tyto otroky trpěl na kříži, a považovali za nejvyšší čest darovat svůj čas, svobodu a život, aby tito

lidé Ježíše poznali. A tehdejší služba Moravských bratří na nejrůznějších místech světa nese svoje ovoce až dodnes.

d) Milovat Ježíše znamená následovat jej.

Na závěr říká Ježíš Petrovi „Následuj mne.“ Ježíš nás jako dobrý pastýř vede k tomu, abychom Jej následovali. Nezanechal nás bez pomoci, ale řekl, že jako dobrý pastýř půjde před námi a bude nám razit cestu. My Jej máme jen následovat.

Když sledujete provoz na letišti, všimnete si, že se tam pohybují auta, na kterých je anglický nápis „followme,“ což znamená „následuj mne“. Tato malá auta vedou letadla při pohybu po letišti. V našem případě je to naopak. My, malí lidé, máme následovat velkého Boha. My Ho nemáme následovat proto, abychom měli komplikovanější život, ale proto, aby naše cesta životem byla jednodušší. Každý, kdo jezdí na kole ví, že se lépe jede v zákrytu za někým, kdo je před námi. Ten první nám rozráží vzduch. Pán Ježíš to dělá pro nás. On za nás nejen zemřel na golgatském kříži. On pro nás dělá mnohém víc. Každý den jde před námi a činí naši cestu jednodušší.

Ale současně platí i to, že následovat Ježíše znamená růst v lásce a oběti. Od obyčejného přátelství až po obětující se lásku. Víra není nějaká záliba, která člověka nic nestojí, nebo která dokonce člověku přináší stálý zisk. Následovat Ježíše znamená také obětovat se pro Boží věc a pro své bližní. Ježíš připomíná svým následovníkům, že následování zahrnuje i nepopulární cestu sebezapření, odříkání a oběti.

4. Osobní otázka pro každého

Bratři a sestry, Ježíš, který tehdy stál u Galilejského jezera, se ptá stejně jako Petra i nás. A On ti dnes ráno neklade otázku: „Jsi dokonalý? Máš stoprocentní křesťanskou bilanci bez jediného klopýtnutí? Udělal jsi všechno správně?“ On zná tvůj život. Ví o každém tvém tajném pádu, o každém selhání, o každém okamžiku, kdy jsi v nitru selhal a zapřel Ho svým jednáním nebo svými myšlenkami.

Ježíš se tě ptá na jedinou věc, na které v Božím království opravdu záleží: „**Miluješ mě?**“ Možná máš pocit, že tvá láska je slabá. Možná prožíváš období duchovní prázdnoty. Zdá se ti, že tvá víra skomírá. Možná ti docházejí síly a říkáš si: „Pane, já už nemám ten oheň, co jsem měl dřív. Jsem unavený, jsem zklamaný sám ze sebe.“ Ježíš o tom ví. A nechce od nás sliby, že už nikdy neuděláme chybu. Chce tě ujistit o tom, že při tobě stojí. Že jeho láska pro tebe platí. Dovol mu, aby tě uzdravil svým odpuštěním. Přiznej mu svou slabost a přijmi jeho výzvu k následování. A nechej se pozvednout k novému začátku v životě s Ním.

Modlitba: Duchu svatý, přijď v této chvíli. Dotýkej se našich srdcí. Zbav nás veškerého strachu, odstraň každé odsouzení. Vylej svou lásku Agapé do našich životů. Povolávej si nové pastýře, nové služebníky, zapaluj naše životy pro tvou slávu. V Ježíšově jménu. Amen.